Postimees

Pärnu wäljaanne

Ilmub igal äripäewal.

Toimetuse ja talituse aadress: „Postimees" Pärnu wäljaanne, Pärnus.

Toimetuse kuulutuste: Kingi tän. № 2. tel. 11—1 ja 4—6. Kontoral nr. 19.

16. aastakäik.

Ühele aastanelja maksab:

Pärnu wäljaanne 3 marka.

Tellimiste ja kuulutuste hinnad nagu lehe ees seisab Tartu sisse nimetatud.

№ 105 Laupäewal 13. mail 1922. № 105.

Kohalikud teated.

Sadama teated.

11 mai õhtul läks siit wälja aurik „Lembit" propsilaadungiga.

Täna hommikul läk siis siitis wälja propsi laadungiga Norra Aurik „Reliejel" Inglismaale.

Oodetakse sadamasse laht aurikat.

Kohtuhoiatus.

I jaosk rahukohtuniku poolt karistatud warguse eest:

Saarema lihelkonna walla kodanik Jüri Truwort wiekuulise wangistusega türmis, misläuguist karistust tema kohta ainult siis läidetaata, kui ta kolme aasta jooksul uue kuritöö toime paneb, wastasel korral teda süüst ja karistusest wabastada. Peale selle kohtumaksu 150 marka.

Kuninga tän. nr. 38. elutsew Melanie Braumann (11 aastat wana) anda tema ema wastutawa walwe alla. Peale selle kohtumaksu 100 marka.

W.-Ruke tän. nr. 21. elutsew Rosalie Lilles (14 aastat wana) anda tema ema wastutawa walwe alla. Peale selle iseärilise kohtumaksu 100 marka.

Roheline tän. nr. 1. elutsew Jüri Mängel kolmekuulise wangistusega türmis, kuid karistust ainult siis läidewiia, kui ta kolme aasta jooksul mõne uue kuritöö toime paneb, wastasel korral teda süüst ja karistusest wabastada. Peale selle 100 marka kohtumaksu.

I. jaosk. rahukohtuniku poolt karistatud warastatud asjade warjamise eest. Pärnu linnakodanik Richard Frey kuuekuulise wangistusega.

Tollisenduse riikumise pärast — Riia tän. nr. 8 elutsew August Tohwer kahesaja kolmeteist marga ja 25 penniga — ehk maksujõuetusel kolmepäewalise arestiga. Peale selle kõrgendada iseärilist kohtumaksu 150 marka.

Tubakasenduse riikumise pärast: Tallinna Posti tän. nr. 7 elutsew Liisa Põhjala 1200 margaga — ehk maksujõuetusel ühekuulise arestiga. Peale selle kõrgendada iseärilist kohtumaksu 150 marga jaurules.

Tubakasenduse riikumise pärast: Jõeselja tän. nr. 12 elutsew Teodor Smirnow 200 margaga — ehk maksujõuetusel kolmepäewase arestiga. Peale selle 100 marka kohtumaksu.

Wale passi tarwitamise pärast, Riia tän. nr. 64 elutsew Minna Leppik, ühekuulise arestiga, kuid karistust tõita ainult siis, kui sõõlalune kolme aasta jooksul mõne uue süüteo toime paneb. Peale selle 100 marka kohtumaksu.

Kunstiühing „Pallase" loterii.

Kunst — eriti maalikunst on Eestis seni wähesel pool olnud. Tal on puudunud aioti isa hoolitsew käsi — toetaja. Meie nii on noor, kuid parema tahtmise juures peaks leiduma siiski wõimalusi määrata wäikesiki osa neist suurest wäljaminekust, mis riigi eelarwes ettenähtud, kunsti, selle sõna laidmõtes, toetuseks. Kui „Pallasele" abiraha määrati — siis waid suurte mangumiste peale, kuid antaw abiraha on nii wähe, et sellest waid äärmise jätkub kõige elementaarsemate nõuete täitmiseks, ent mitte selleks, et kindlustada kellegile waba arenemiswõimalust tema ande wõimetekohaselt. Nii on pidanud kõik meie loowad kunstnikud kõigesuuremate jõupingutuste juures saawutama wastawat haridust, kogemusi ja kooli. Sundides endi elulõõpidamiseks loome midagi — selleks wägistama iseendis uuimikku les ei tohiks olla inspireerit loowalõõmusest. Nõiama wähe, kui rõõgi poolt, on ka seitsekonna poolt, kunst mõõrilist hinnamist leidnud. Kui minewal aastal kunstiühing „Pallas" ülemaalise kunstinäituse korraldas — peale Hiiumaalise ja Kuressaare, kus näitus mõnekuustel põhjustel pidamata jäi, siis müüdi nõ tuiel õige wähene arw — umbes saja kunstitöö ära. Seni pole näinud, et meie walitsuse ainulsi kunstitöö ehits, waid ilma wõid säälseil seinul leida mõnd kõlbmaali. Kuid ülsinsil isikuil, kellel olekski tahe omada mõnda tööd, puudusid selleks rahalised wõimalused.

Nii siis, kellel oleks wõimalik, nende poolt ei leia tööd wastawat hõndamist, ent hindajail puudusid kunstitöö omamiseks kõik wõimalused ja nii kiratsesi kunst ning kunstnikud edasi. Sääl elatakse omaette elu. Et kunstitöid laiemale hulgale kättesaadawaks teha, korraldas kunstiühing „Pallas" loterii, kus üle kolmesaja kunstitöö — kõik meie paremat kunstnikelt — loosimisele tulewad. Loosimise tähtajaks on määratud 1. juuni, pileti hind à 25 marka. Kodanikud, kes poole pöörame siin, omage igaüks ja kohe ennetele „Pallase" loterii pileti, mis saada kõigist raamatukauplustest. Sellega toetate kunsti, ent ühtlasi ka iseendi ja Eestit. Päälegi awaneb ainult sel teel wõimalus omada mõnd määrmisliku kunstitöö, mis muidu nii paljulegi wõimata. Jõustage oma kodu kunstitöödega ja igaüks, kes teie tarre astub, leiab, et siin elab kulturrahwas, kellel ei puudu omapärane kultuur ja kunstist arusaamine.

Sellepärast weel kord, muretsegu igaüks enesele kunstiühing „Pallase" loterii piletid, enne kui hilja.

Ed. N.

Pärnumaalt.

Karilooma on mitmel pool juba wäljaaetud.

Oina ja põhu puuduse pärast on mitmel pool karilooma juba teist nädalat wäljaaetud. Ühes kohas nägin terwe mõisa karja juba minewal nädalal põllule lastud olewat. Muidugi pole karilooma-l nii wara wäljast weel midagi saada. Näljakustutuseks on loomad wana kulu söönud, mis siiski enam on, kui üsna jõõmata olla. Mõnda ainult äärmise hädega on seletataw nii warane karjawäljaajamine.

Koonga. Pärnu maakonna nõukogu oma koosoleku protokollis 31. märtsil s. a. on otsustanud Koonga wallale Koonga wallamaja juures iga aasta 25. aprillil ja 17. oktoobril laata pidada luba. 25. aprillil sai ka laat juba ära peetud. Suure wee ja Pärnu jõe ülesõidude pealt äraoleku tõttu oli laat kaunis kehwapoolne. Hobuseid oli laadale 20 ümber toodud. Kõige parema hobuse eest läksiti 35.000 marka. Sarwloomi oli 10 ümber. Hinnad keskmised. Nahwast oli Saagast, Nudrust, Wõllast, Weltjalt, Wrelt ja Pärnu linnast, peale Koonga oma elanikude, ka wähe poole laadale tulnud. Koonga nooremaid elanikke, ümbruskonna tõlladest, oli aga kaunis rõõsksti koos. Laada tagatipuks oli kõlapõiste keskel omawaheline weise löömine.

Laadamaksu tuli siiski 1805 marka. Loodame, et järgisene laat 17. oktoobril saab hoopis suurem ja rõõksem sulisem olema.

Ü.

Kärgust. Kewade laat — peetud 1 jõ alewiis — polnud seekord suuremale kauplusokohals. Riigipõõha pärast kõigas politsei raiowõõlem hõõmul warastult laada kauplemise ära ja põõras palju inimesi pea koju tagasi. Karilooma oli kaunis wähe müügil, hinnad lõpsiehmadest keskmisest 5000 — 6000 mrk., paremateest 7000 marga ümber, alla keskmise kuni 4000. Muust laadakauplemisest polnud seekord suuremat asja; isegi hobuste kauplejad puudusid.

Muidu omab laadapäew siin, nagu ka wist mujalgi maakohas, rahwapidu päewa laadi. Mõndapidi oli see siin seekord kaunis tirin. Siin siis wahwa mees räägib ümberkogunutele suure suuga, kuidas põllumeeste seltsi näiteseltsiõõna juhatada ja selle läbi seltsielu edendada. Sealsamas, warsti seesama mees on oma palidu seljast wõõnud, maha laotanud ja katsub seal ühe nooremehega rammu. Ja weel wähe hiljem kalleb ikka seesama juba riidlejatega kaasa. Mõõda pidi just kui karnewaal, mis kujanemud on nagu iseenesest.

Arwalikku wõõnaega õõlemiigi kohta alewiisu üll ei ole, kuid salajane, mis omaet kohast awalik lõõlalt on, tõõtas laadapäewal wäga laialdaste tagajärgedega.

Õhtupoolel oli igal pool joobnud inimesi, nende hõõa, lõõlutamist, kõõlemisi, kiwidega pillumist ja isegi mõõgadega löömist, mida wõõmast siin muidu wäga harukordadel ette tuleb. Nõõmd mõõmeid weriste peadega. — Nõõiate wõõsi on wõõmamiigi koht siin igal aial mõõrki laialilaotanud ja kannab kõõnõõse s. hwa suus juba trahteri ja restoraani nimi.

Uuemad teated

Kõnetraadi teel.

Riigiwanem läõdab esmaspäewal Soome lõõla, kuhu ta kolmes päewaks jääb. Riigiwanemaga wõõwad kaasõõita ka ajakirjanikud, kes soowiwad.

Ühenduse Eesti Saksamaa wahel loodetse 1. juunist Warsjawi kaudu läbõõimise kiirendamiseks.

Moskwas on suurem protiesis õõimas. Stõõlalised waimulikud, kes kiriku waranduse wõõrandamise wastu iesiõõd kelledesi kõhus 12 inimest surma mõõstis.

Ülecile arreteeriti Tallinnas kaks kommunistide põõrandaalust tegelast, kellede juures suuremad paberiladud leiti kommunistide trükikoja tarwis.

Hoolsal läbiotsimisel leiti W. Kingisepa korteri juures õõs kuulipilduja ja lõõhkainetid.

Prantslased on Saksa mõõgutõõjaga rahul. Arwatakse, et suuremaid lahkheliisi Prantsuse ja Saksa wahel enam ei tule.

Soome peaminister andis eile õhtul walitsusele lahkumispaiwe ära, mille tagajärjel walitsusekriis on tekkinud.

Kooma prawosti ja Tshitiherini wahel on kõõtuleppele jõõtud. Lepingu järele kindlustawad enamlased katoliiklastele Wenemaal usuwabaduse. Omalt poolt nõõnab paawst wõõrandatud kirikuwarauduste tagasiandmist.

Wastutaw toimetaja ja wäljaandja
J. Sikermann.

Tänase lehega on salaõõnde walmistajate osaühingu „Wõitleja" teadaanne ersisaua kaasas.

„ENDLAS" Laupäewal, 13. mail 1922 aastal

Wana lõbus

Mai-õhtu

Draamateatri repertuaarist!

„Kitsaröõpaline"

(ehk „Pärnu jusla".)

Tüll mängib Pärnust kuni Kärewereni, wagunis. Aja lühene naljawäng ühes waatusega.

„Naiskangelane" naljamäng ühes waatusega. | „Abieln waeniane" operett 1. waatuses, L. Hansen.

Tants. — Algus kell 1/2 9 õhtul.

Pääsetihed 75—30 marganni.

Kuuse ja paju

pargikoort

ostab suuremal arwul Balti nahawabrik Pärnus, Wana-Sauga tän. 24, telef. 60.

Suurem saadetus naisterahwa

õlgkübaraid

kohale jõudnud ja müün paraja hinnaga

S. Lewin, Pärnus

Küütli tän. 27.

Restoraan — Ranna — Saloni

Suwe hooaja AWAMINE

Laupäewal, 13. mail 1922 a.

Esimese järgu köök:

Lõunasöögid kella 1—5 kolmest roast à 40 marka.

A-la-Carte igal ajal.

Suur wäljawalik sise- kui ka wäljamaa weinidest, konjakist ja likööridest.

Mõõdukad hinnad.

Korralik teenimine.

3-da diwiisi sõjawäe

Orkester

iga pühapäew k. 5—7, teisipäewal, neljapäewal ja laupäewal k. 6—8 algades 14. skp. peale.

Peale selle iga päew k. 8—12.

Salon orkester

15. maist alates.

Juhatus.

Hea

lapsewanker ja **lilleland**

müüa, Laatsareti t. 1, kort. 1.

Wäljaõppinud

katalsepad

leiawad tööd.

Äärelõõsida s. 1, tel.

INFORMATIOON REKLAAM ANONSED

Muretsetakse — wäljamaa passa ja sinna juure kuuluwad wiisad.

Kunstiline graafika ja trükitööd, reklaamplakatid, kaubamärgid, etiketid, pakkised ja wäärtpaberid (aktsiad), waateakende ehtimine, näituse pawiljonid j. n. e.

Kaubanduslised teated wahetalitus sise- ning wäljamaaga, kuulutused, — kunst- raamatu-kirjastus Eesti adress-raamatu toimetus.

Büroo „I.R.A." Tallinn. Raatuse pl. 13. kõn. 894

Esitaja Pärnus

Rud. Plaksin Kuninga t. 6 Kõnetr. 101. Kõnet. 1—2 p.

Bukfir „Assistent"

wõtab oma peale

weotöid

Pärnu sadama piirkonnas.

Kõnetraat nr. 104 ja 114

Müüa

Are mõisas, kohapeal ehk juurdewoga kuuse ja männa

sindleid

ning kuiwi kuuse

laudu

igas pakkuses. Soowitaw tisleri äridele.

Lähemaid teateid saab Karja tän nr. 18.

Toomasjahu

15/17%

Wedruäkked „Deering"

5, 7 ja 9 piiga ning nus saadetus

atru „Heiligenbeil"

jõuab lähemail päiwil kohale.

Pärnu Majanduse Ühisus.

Wõõrastemaja „Central"

Laupäewal, 10. mail s. a. kell 1/2 9 õhtul

mai-õhtu kontserdiga.

Kuumid kaunistatud — serpentiin.

Kohalised ja wäljamaa weinid, likööridid.

Pärnu Mestnduse ja Kianduse Selts korraldab 21. mail

ekskursiooni

linna paremates aedades ja puukoolis.

Kogumise kohaks on ülesõõl Laadaplats nr. 8, kell 9 homm. ja linnas Glabe pl. nr. 2, kell 10 homm. Osawõõtmine wõõrastel 25 mrk. Wihmakorral järgmisel pühapäewal. Juhatus.

Tapeeta

suuremas wäljaõõlikus, **maalri wärwe ja pintsleid**

on saada Riia tän. 62 Laur'i rohukaupl.

Koer kadunud.

7 mail kadus Pärnus hall

hundikoer

nimi „Kontett". Paluiatse ära tuua ehk teadustada Lostsi tän. 2, Fensanow. Hõõdmise eest hõõatan.